JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
JEAN MISCHO
25 päivänä lokakuuta 2001 [1]

I Johdanto

A *Asian perustana olevat tosiseikat*

1. Euroopan yhteisöjen komissio ryhtyi 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) [2] 14 artiklan nojalla 13. ja 14.10.1983 tekemiensä tarkastusten perusteella tutkimaan polyvinyylikloridia (jäljempänä PVC) koskevaa tapausta. Tämän johdosta se teki useita tarkastuksia asianomaisten yritysten tiloissa ja esitti näille yrityksille useita tietojensaantipyyntöjä.

2. Komissio aloitti 24.3.1988 asetuksen N:o 17 3 artiklan 1 kohdan nojalla menettelyn 14:ää PVC:n tuottajaa vastaan. Se osoitti 5.4.1988 kullekin näistä yrityksistä neuvoston asetuksen N:o 17 19 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyistä kuulemisista 25 päivänä heinäkuuta 1963 annetun komission asetuksen N:o 99/63/ETY [3] 2 artiklan 1 kohdassa säädetyn väitetiedoksiannon. Kaikki ne yritykset, joille väitetiedoksianto oli osoitettu, esittivät huomautuksensa vuoden 1988 kesäkuussa. Niitä kaikkia kuultiin vuoden 1988 syyskuussa lukuun ottamatta Shell International Chemical Company Ltd:itä, joka ei ollut tätä pyytänyt.

3. Kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevä neuvoa-antava komitea (jäljempänä neuvoa-antava komitea) antoi 1.12.1988 lausuntonsa alustavasta ehdotuksesta komission päätökseksi.

4. Menettelyn päätteeksi komissio teki 21.12.1988 päätöksen 89/190/ETY [4] (IV/31.865, PVC) ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta (jäljempänä ensimmäinen PVC-päätös). Tässä päätöksessään komissio määräsi EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan (josta on tullut EY 81 artiklan 1 kohta)

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.
2 — EYVL 1962, 13, s. 204.
3 — EYVL 1963, 127, s. 2268.
4 — EYVL 1989, L 74, s. 1.

rikkomisesta seuraamuksia seuraaville PVC:n tuottajille: Atochem SA, BASF AG, DSM NV, Enichem SpA, Hoechst AG (jäljempänä Hoechst), Hüls AG, Imperial Chemical Industries plc (jäljempänä ICI), Limburgse Vinyl Maatschappij NV, Montedison SpA, Norsk Hydro AS, Société artésienne de vinyle SA, Shell International Chemical Company Ltd, Solvay et Cie (jäljempänä Solvay) ja Wacker-Chemie GmbH.

5. Kaikki nämä yritykset Solvayta lukuun ottamatta nostivat yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tästä päätöksestä kanteen, jossa ne vaativat päätöksen kumoamista.

6. Asiassa Norsk Hydro vastaan komissio [5] 19.6.1990 antamassaan määräyksessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti Norsk Hydro AS:n nostaman kanteen tutkimatta.

7. Muut asiat yhdistettiin suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

8. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi yhdistetyissä asioissa BASF ym. vastaan komissio [6] 27.2.1992 antamassaan tuomiossa ensimmäisen PVC-päätöksen mitättömäksi.

9. Komission haettua muutosta tähän tuomioon yhteisöjen tuomioistuin kumosi asiassa komissio vastaan BASF ym. [7] 15.6.1994 antamallaan tuomiolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion ja ensimmäisen PVC-päätöksen.

10. Tämän tuomion johdosta komissio teki 27.7.1994 uuden päätöksen, joka koski niitä tuottajia, joista ensimmäisessä PVC-päätöksessä oli kyse, Solvayta ja Norsk Hydro AS:ää lukuun ottamatta [EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta 27 päivänä heinäkuuta 1994 tehty komission päätös 94/599/EY (IV/31.865 — PVC) (EYVL L 239, s. 14; jäljempänä toinen PVC-päätös)]. Tällä päätöksellä kyseiset yritykset määrättiin maksamaan samansuuruiset sakot kuin niiden maksettavaksi ensimmäisessä PVC-päätöksessä määrätyt sakot olivat.

11. Toisessa PVC-päätöksessä todetaan muun muassa seuraavaa:

"*1 artikla*

BASF AG, DSM NV, Elf Atochem SA, Enichem SpA, Hoechst AG, Hüls AG, Imperial Chemical Industries plc, Lim-

5 — T-106/89, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa.

6 — T-79/89, T-84/89, T-85/89, T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 ja T-104/89 (Kok. 1992, s. II-315, Kok. Ep. XII, s. II-1).

7 — C-137/92 P (Kok. 1994, s. I-2555, Kok. Ep. XV, s. I-239).

burgse Vinyl Maatschappij NV, Montedison SpA, Société artésienne de vinyle SA, Shell International Chemical [Company] Ltd ja Wacker-Chemie GmbH ovat rikkoneet tässä päätöksessä mainittuina ajanjaksoina perustamissopimuksen 85 artiklan määräyksiä osallistuessaan (yhdessä Norsk Hydron — — ja Solvayn — —) kanssa sopimuksiin ja/tai yritysten yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin, joita on noudatettu arviolta ainakin noin vuoden 1980 elokuusta alkaen ja joiden nojalla tuottajat, jotka toimittavat PVC:tä yhteismarkkinoiden alueella, ovat osallistuneet säännöllisin väliajoin pidettäviin kokouksiin vahvistaakseen 'tavoitteellisia' hintoja ja 'tavoitteellisia' kiintiöitä, suunnitellakseen yhdenmukaistettuja aloitteita hintatason korottamiseksi ja valvoakseen näiden salaisten järjestelyjen toteutumista.

2 artikla

Edellä 1 artiklassa mainittujen yritysten, jotka vielä toimivat PVC-alalla, lukuunottamatta Norsk Hydroa — — ja Solvayta — — , jotka jo on määrätty lopettamaan kilpailusääntöjen rikkominen, on välittömästi lopetettava edellä mainitut rikkomiset (jos ne eivät vielä ole lopettaneet niitä) ja pidättäydyttävä jatkossa PVC-alalla harjoittamassaan toiminnassa kaikista sellaisista sopimuksista ja yhdenmukaistetuista menettelytavoista, joiden tarkoitus voi olla samanlainen tai vastaava tai joilla voi olla samanlaisia tai vastaavia seurauksia, mukaan lukien kaikkien sellaisten tietojen vaihto, jotka yleensä ovat liikesalaisuuksia ja joiden vaihtamisella menettelyyn osallistuvat saisivat suoraan tai välillisesti tietoja muiden tuottajien tuotannosta, toimituksista, varastojen koosta, myyntihinnoista tai investointikustannuksista tai -suunnitelmista tai tietoja, joiden nojalla ne voisivat panna täytäntöön hintoja tai markkinoiden jakamista yhteisössä koskevan nimenomaisen tai hiljaisen sopimuksen tai noudattaa hintoja tai markkinoiden jakamista yhteisössä koskevaa yhdenmukaistettua menettelytapaa. Kaikki yleisluontoisten tietojen vaihtamista koskevat järjestelmät, joihin tuottajat osallistuvat PVC-alalla, on toteutettava siten, etteivät ne koske sellaisia tietoja, joiden perusteella on mahdollista yksilöidä tiettyjen tuottajien käyttäytyminen; yritysten on erityisesti pidättäydyttävä vaihtamasta keskenään sellaisia lisätietoja, joilla on merkitystä kilpailun kannalta ja jotka eivät kuulu tällaisen järjestelmän piiriin.

3 artikla

Tässä päätöksessä tarkoitettujen yritysten maksettavaksi määrätään 1 artiklassa todetun rikkomisen vuoksi seuraavat sakot:

i) BASF AG: 1 500 000 ecun suuruinen sakko;

ii) DSM NV: 600 000 ecun suuruinen sakko;

iii) Elf Atochem SA: 3 200 000 ecun suuruinen sakko;

iv) Enichem SpA: 2 500 000 ecun suuruinen sakko;

v) Hoechst AG: 1 500 000 ecun suuruinen sakko;

vi) Hüls AG: 2 200 000 ecun suuruinen sakko;

vii) Imperial Chemical Industries plc: 2 500 000 ecun suuruinen sakko;

viii) Limburgse Vinyl Maatschappij NV: 750 000 ecun suuruinen sakko;

ix) Montedison SpA: 1 750 000 ecun suuruinen sakko;

x) Société artésienne de vinyle SA: 400 000 ecun suuruinen sakko;

xi) Shell International Chemical Company Ltd: 850 000 ecun suuruinen sakko;

xii) Wacker-Chemie GmbH: 1 500 000 ecun suuruinen sakko."

B *Oikeudenkäynti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa*

12. Limburgse Vinyl Maatschappij NV, Elf Atochem SA (jäljempänä Elf Atochem), BASF AG, Shell International Chemical Company Ltd, DSM NV ja DSM Kunststoffen BV, Wacker-Chemie GmbH, Hoechst, Société artésienne de vinyle SA, Montedison SpA, ICI, Hüls AG ja Enichem SpA nostivat yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteet 5.—14.10.1994 toimittamillaan kannekirjelmillä.

13. Jokainen kantaja vaati, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa kokonaan tai osittain toisen PVC-päätöksen ja että se toissijaisesti kumoaa sakon tai pienentää sen määrää. Montedison SpA vaati lisäksi, että komissio velvoitetaan maksamaan vahingonkorvausta määrä, joka vastaa vakuuden asettamisesta aiheutuneita kuluja ja kaikkia muita toisesta PVC-päätöksestä aiheutuneita kuluja.

C *Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio*

14. Yhdistetyissä asioissa Limburgse Vinyl Maatschappij ym. vastaan komissio [8] (jäljempänä valituksenalainen tuomio) 20.4.1999 antamassaan tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— yhdisti asiat tuomion antamista varten

— kumosi toisen PVC-päätöksen 1 artiklan siltä osin kuin siinä todetaan Société artésienne de vinyle SA:n olleen osallisena siinä kilpailusääntöjen rikkomisessa, josta yrityksiä moitittiin, vuoden 1981 ensimmäisen vuosipuoliskon jälkeen

— alensi Elf Atochem SA:n sakon 2 600 000 euroon, Société artésienne de vinyle SA:n sakon 135 000 euroon ja ICI:n sakon 1 550 000 euroon

— hylkäsi kanteet muilta osin

— määräsi oikeudenkäyntikuluista.

8 — T-305/94, T-306/94, T-307/94, T-313/94, T-314/94, T-315/94, T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ja T-335/94 (Kok. 1999, s. II-931).

D *Oikeudenkäynti yhteisöjen tuomioistuimessa*

15. LVM on yhteisöjen tuomioistuimeen 29.6.1999 toimittamallaan valituskirjelmällä hakenut EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla muutosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioon.

16. LVM vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

— kumoaa kokonaan tai osittain valituksenalaisen tuomion ja saattaa menettelyn päätökseen tai toissijaisesti palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, jotta asian käsittelyä jatkettaisiin

— kumoaa kokonaan tai osittain toisen PVC-päätöksen

— kumoaa valittajan maksettavaksi määrätyn sakon tai ainakin alentaa sitä

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut kummassakin oikeusasteessa.

17. Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

— hylkää valituksen

— velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut kummassakin oikeusasteessa.

II Analyysi

18. Muutoksenhakunsa tueksi LVM vetoaa seuraaviin valitusperusteisiin:

— oikeusvoiman loukkaaminen

— kahdenkertaisen seuraamuksen kieltoa koskevan periaatteen loukkaaminen

— kohtuullisessa ajassa toimimista koskevan periaatteen loukkaaminen

— ensimmäisen PVC-päätöksen tekemistä edeltävien hallintotoimien pätemättömyys

— 27.7.1994 tehtyä päätöstä tehtäessä tapahtuneet sääntöjenvastaisuudet

— puutteelliset perustelut

— sen oikeuden loukkaaminen, jonka mukaan henkilöllä on oikeus olla myötävaikuttamatta oman syyllisyytensä toteamiseen

— komission asiakirja-aineistoon tutustumista koskevan oikeuden loukkaaminen

— vanhentuminen.

19. LVM korostaa, että sen valitusperusteet ovat ulottuvuudeltaan ja sisällöltään samat kuin DSM NV:n ja DSM Kunststoffenin asiassa C-244/99 P esittämät valitusperusteet paitsi että ne ovat esittäneet vielä kaksi muuta valitusperustetta.

20. Näin ollen katson voivani tältä osin viitata tänä samana päivänä antamaani ratkaisuehdotukseen C-244/99 P. Siinä todetuista syistä kaikki valittajan esittämät valitusperusteet on hylättävä.

III Ratkaisuehdotus

21. Ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

— hylkää valituksen

— velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.